

Allmänt

Vattkoppor och bältros orsakas av Varicella- Zoster-Virus (VZV). Efter infektion med vattkoppor finns viruset kvar latent i kroppen och kan senare reaktiveras och ge bältros. Flesta vuxna i Sverige är immuna mot vattkoppor. Färre personer från subtropiska/ tropiska länder är immuna.

Provtagning

- Immunitetsläge undersöks med "S-varicella zoster – antikroppar"
- Vid misstänkt sjukdom undersöks blåsmaterial med "Varicella zoster virus PCR"
- Se Mikrobiologens provtagningsanvisningar

Smittspridning

Vattkoppor

- Smittsamheten vid vattkoppor är mycket hög. Högst smittsamhet föreligger vid debuten av utslagen
- Luftburen smitta vid vattkoppor och även direkt/ indirekt kontaktsmitta med blåssekret eller saliv
- Inkubationstiden är mellan 9 – 21 dagar

Bältros

- Bältros utan generalisering är mindre smittsamt. Smittar via direktkontakt med blåssekret

Smittfrihet

- Smittsamhet för vattkoppor och bältros föreligger dygnet före blåsdebut tills att blåsorna torkat in, vilket brukar ta 6-10 dagar

Var ska patienten vårdas?

- Patient med vattkoppor ska isoleras på eget rum med sluss
- Patient med bältros vårdas i eget rum med eget hygienutrymme

Vårdrutiner

- Arbeta utifrån basala hygienrutiner
- Om oklar immunitet hos personal vid vård av patient med vattkoppor används andningsskydd (FFP-3).

Undersökning och behandling på annan enhet vid vattkoppor

- Patient med vattkoppor bör i möjligaste mån undersökas och behandlas på vådrummet
- Om undersökning och behandling inte kan ske på vådrummet kontaktas vårdhygien/infektionsbakjouren på jourtid. Samråd med mottagande enhet är viktigt.

Smittspårning vid vattkoppor

- Alltid i samråd med Vårdhygien eller infektionsbakjour under jourtid.
- Smittspårning sker i första hand för att identifiera individer som exponerats och riskerar att bli allvarligt sjuka
- Aktuell avdelning/mottagning dokumenterar vilka enheter inom vården som den smittsamma patienten besökt och meddelar detta till Vårdhygien
- Avdelning/ mottagning dokumenterar vilka exponerade som är icke-immuna, immunnedsatta eller gravida i andra eller tredje trimestern och meddelar detta till Vårdhygien
- Om oklart immunitetsläge tas prov för varicella-antikroppar
- Exponerade och mottagliga patienter informeras om inkubationstid och symtom. Informeras om att kontakta vården via telefon om symtom uppstår samt informera eventuella sjukvårdskontakter under inkubationstiden
- Eventuell antiviral profylaxbehandling diskuteras med infektionsläkare

Personal

Vattkoppor

- Personal med vattkoppor stannar hemma tills kopporna torkat in
- Ansvarig chef i samråd med Vårdhygien kan besluta om inskränkningar i icke immun personals arbetsuppgifter under inkubationstiden. Om oklart immunitetsläge tas prov för varicella-antikroppar
- Icke immun personal kan via Arbetsmiljö och hälsa vaccineras mot vattkoppor

Bältros

- Personal med bältros kan arbeta om blåsorna kan täckas med förband. Personal som arbetar med kraftigt immunnedsatta eller barn ska vara hemma eller få andra arbetsuppgifter

Besökare

- Exponerade anhöriga ska inte vistas utanför patientrummet
- Misstänkt mottagliga och icke exponerade anhöriga ska inte besöka patienten

Ambulanstransport

- Vid transport ska fönstret mellan vårdutrymmet och förarhytt vara stängt
- Efter avslutad transport, öppna samtliga dörrar till vårdutrymmet och vänta 15 minuter (låt ventilationen stå på under denna tid). Rengör sedan ambulansen enligt normal rutin, se föregående sida. Under rengöringen ska ventilationen vara påslagen

Städning, tvätt, avfall, disk

Punktdesinfektion	Ytdesinfektion
Daglig städning	Toalett och tagytor - fuktad mikrofiberduk alt. rengöringsmedel och vatten därefter ytdesinfektion. Golv- fuktad mikrofibermopp alt. rengöringsmedel och vatten.
Slutstädning	Vanlig slutstädning. Låt rummet stå tomt i minst 2 timmar. Fuktad mikrofiberduk alternativt allrengöring och vatten. Ytdesinfektionsmedel på tagytor. Golv - fuktad mikrofibermopp alt. rengöringsmedel och vatten
Tvätt	Konventionell tvätt
Avfall	Konventionellt avfall
Disk	Använt porslin diskas direkt. Använd bricka tas direkt ut till diskmaskin.